

man ham, naar han kommer og forlanger Plads til at boe og bygge: Du skulde have underkastet dig dit Herkøb, og, naar den Mand vender tilbage, efterat en saadan Afbøvelse er givet ham, til Herkøbet, og tilbyder, at han vil betale for sit Dagværk og tilbyder, at han, som har siddet i Huset i 12 til 16 Aar, har fredet om det og bragt det fra en Kone til at være et beboeligt Sted, saa svarer man ham: Nei, min Ven! Du er trodsig, jeg vil ikke have dig, Huset er leiet bort, og naar han saa efterat have faaet denne Besked vender tilbage til Forstanderskabet, saa svarer man ham: Skynd Dig bort, og søg Dig en Plads andetsteds; og, henvender han sig da paa et andet Sted, saa siger man der: Her har Du hverken Frænder eller Slægt, her har Du intet Tilhold, isald Du kommer til at lide Nød; vi ønske ikke at have Dig her; thi Du kan komme til at forsøge vort Fattigvæsen og blive os mere til Byrde end til Gavn; Du har slidt Dine bedste Kræfter op paa et andet Sted og kommer nu her for at slide din Alderdom hen, det ville vi ikke taale. Jeg siger: ligeoverfor Forhold af denne Art maa man være forsigtig med Lovgivningen, saaledes som den anordner det, og i denne Lovgivning har man i denne Henseende ikke været forsigtig nok. Man har formeget forladt sig paa den Humanitet og den patriarkalske Følelse, som det saa hyppigt er blevet sagt, var paa Bunden af disse Forhold rundt omkring i Landet; man har ikke vidst at forklare Loven paa en gunstigere Maade. Jeg vil heller ikke lægge Lasten alene paa Sogneforstanderskaberne, og jeg vil meget gjerne indrømme, at ogsaa de have store Vanskeligheder for at finde en Plads, som de kunde anvise den Paagjældende til at bebygge. Kommer man i Godssegnene, saa er der aldeles ingen Berettigelse, uden Indvilling fra dens Eide, som kaldes Eier og er Herre. Denne Indvilling er yderst vanskelig at faae, og den er saa vanskelig at faae, at jeg har seet Tilfælde, hvor jeg personlig har viist de Klagende til deres Amtmand, hos hvem de have fundet en yderst human og velvillig Understøttelse, og til Trods for hans Mellemkomst har det ikke været muligt at afhjælpe de paaflågede Vanskeligheder; det har ikke været muligt indtil

for 3 Uger siden, for senere veed jeg ikke, hvad der er skeet. Men jeg troer allerede heri at have sagt nok, for at gjøre Forsamlingen begrubeligt, hvor berettiget et Forslag maatte være; som gik ud paa, at enhver Fæster skulde være berettiget til at overlade Jord til Bebyggelse under Omstændigheder af den foreliggende Art, og at det Jordsmon, som paa saadan Maade var overdraget til Bebyggelse, skulde kunne udlægges fra Gaarden, naar Fæstet horte op, efter de almindeligt gjældende Priser, enten det nu er i en aarlig Betaling eller for en vis Sum, gjældende paa det Sted. Naturligviis skulde derved tillige være indrømmet den jorddrottlige Herre at tages med paa Raad med Hensyn til hvilket Sted paa Lodden Huset helst maatte bygges; for det er vist nok, at, medens Huset, naar det ligger paa en Udfant, kunde være til ringe Skade, saa kunde det ogsaa være bygget paa et Sted i Lodden, hvor det kunde være til stor Skade. Efterat jeg nu saaledes i Almindelighed har fremsat, hvad min Hensigt skulde være med de Forslag, jeg agter at indbringe, og da naturligviis ved den næste Behandling, saa forespørrer mig vistnok den Forlegenhed, som derved vilde fremstaae af, at dette Lovudkast vilde komme til at vende tilbage igjen til Landstingets Behandling, og det skulde være mig kjært, om nogen af Medlemmerne her i Thinget kunde paavise en bedre Veie at gaae, hvorved vi kom til at undgaae denne Ulempe, eller, om jeg skulde kunne høre en saa authentisk Fortolkning af Ordene her i Lovstedet, at jeg foreløbigt kunde føle mig tilfredsstillet derved.

J. N. Hansen: Der er et andet Punkt, som jeg foreløbigt blot ganske kortelig vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa; det er nemlig § 4 i Udkastet, saaledes som det er vedtaget i Landstinget. Denne Paragraph angaaer, hvorvidt Fæsterne og Leierne skulle være berettigede til at tage Inderster tilhuse, og Paragraphen, saaledes som den lyder, tillader inden visse Begrænsninger Fæstere og Leiere, uden Hensyn til Lovens 3—19—7 og uden Hensyn til specielle Contractsbestemmelser, at indtage saadanne Inderster; men jeg maa formene, at Udkastet bør gives en Udvielse i saa Henseende med Hensyn til Fæsterne;